

PATVIRTINTA
Statistikos departamento prie Lietuvos
Respublikos Vyriausybės
generalinio direktoriaus
2007 m. balandžio m. 11 d. įsakymu Nr. DĮ-108

SOCIALINIO BŪSTO NUOMOS IR VALSTYBĖS PARAMOS BŪSTUI ĮSIGYTI TYRIMŲ METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

I. ĮŽANGA

1. Vykdam valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti stebėseną būtina surinkti statistinę informaciją apie asmenis (šeimas), norinčius išsinuomoti savivaldybių gyvenamąsias patalpas ir išsinuomavusius socialinį būstą, taip pat kiek asmenų (šeimų) pasinaudojo valstybės remiamais būsto kreditais.

2. Socialinio būsto nuomos ir valstybės paramos būstui įsigyti tyrimų metodikos (toliau – metodika) rengimo tikslas – pateikti informaciją apie statistinio tyrimo organizavimą ir eigą. Metodikoje aprašyti statistinio tyrimo tikslai, reglamentuojantys teisės aktai, duomenų šaltiniai, taikomi duomenų surinkimo ir apdorojimo būdai, naudojami klasifikatoriai, pateikiamos renkamų rodiklių sąvokos, gautų rezultatų pateikimas vartotojams.

II. TRUMPA APŽVALGA

3. Pagal galiojusią iki 2003 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymo redakciją (Žin., 1992, Nr. 14-378) buvo kompensuojama lengvatinių būsto kreditų palūkanų dalis ir šie valstybės įsipareigojimai dėl išduotų kreditų išlieka iki 2012 metų.

4. Nuo 2003 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymo (Žin., 1992, Nr. 14-378; 2002, Nr. 116-5188) redakcija. Paskolų gavėjams valstybė teiks subsidijas būsto paskolos daliai kompensuoti. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymą tokią teisę turi pilnamečiai našlaičiai iki 35 metų, I ar II grupės invalidai arba šeimos, kuriose yra I ar II grupės invalidų ar vaikas invalidas. Šiai grupei valstybė kompensuos 20% suteiktos paskolos. Subsidiją paskolos daliai kompensuoti taip pat galės gauti jaunos šeimos, auginančios vieną ar daugiau vaikų (įvaikių), šeimos, auginančios 3 ir daugiau vaikų ar įvaikių, ir šeimos, kurių vienas iš tėvų yra miręs. Jiems valstybė kompensuos 10% suteiktos paskolos. Būsto paskolų draudimo įmokų kompensavimas sudaro sąlygas iki 5 procentų sumažinti pradinį įnašą.

5. Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti Įstatyme parama teikiama atsižvelgiant į asmens (šeimos) turtą ir pajamų dydį.

6. Pagal prašymo įregistravimo savivaldybių institucijose datą sudaromi sąrašai asmenų (šeimų), turinčių teisę išsinuomoti socialinį būstą. Sudaromi šie atskiri sąrašai: jaunų šeimų; našlaičių ir likusių be tėvų globos; neįgaliųjų asmenų; bendrasis bei socialinio būsto nuomininkų, turinčių teisę į būsto sąlygų pagerinimą.

III. TIKSLAS

7. Socialinio būsto nuomos ir valstybės paramos būstui įsigyti statistinių tyrimų (toliau – tyrimas) tikslas – surinkti apibendrintus statistinius asmenų (šeimų), norinčių išsinuomoti

savivaldybių gyvenamąsias patalpas duomenis, bei asmenų (šeimų), išsinuomavusių savivaldybių gyvenamąsias patalpas, skaičių pagal sąrašus, taip pat gavusiųjų valstybės remiamus būsto kreditus pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymą. Pagrindiniai remiantis tyrimo duomenimis parengtos statistinės informacijos vartotojai yra šalies valdžios ir valdymo institucijos, žiniasklaida bei verslo ir mokslo atstovai, studentai.

IV. REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI

7. Tyrimą reglamentuojantys teisės aktai:

7.1. Lietuvos Respublikos statistikos įstatymas (Žin., 1993, Nr. 54-1048; 1999, Nr. 114-3299);

7.2. Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymas (Žin., 1992, Nr. 14-378; Žin., 2002, Nr. 116-5188);

7.3. Socialinio būsto fondo plėtros 2005–2007 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 708 (Žin., 2004, Nr. 93-3408; 2005, Nr. 51-1708);

7.4. Lietuvos būsto strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2004, Nr. 13-387);

7.5. Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas (Žin., 1994, Nr. 60-1183).

V. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

8. Tyrime naudojamos Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymo sąvokos:

8.1. **Būstas (gyvenamosios patalpos)** – vienbutis gyvenamasis namas, jo dalis, butas ar kitos gyvenamosios patalpos, tinkamos asmeniui arba šeimai gyventi.

8.2. **Būsto kreditas** – banko ar kitos kredito įstaigos pagal kreditavimo sutartį skolinami pinigai būstui įsigyti.

8.3. **Būsto naudingasis plotas** – gyvenamųjų kambarių ir kitų būsto patalpų (virtuvių, sanitarinių mazgų, koridorių, įstatytų spintų, šildomų lodžijų ir kitų šildomų pagalbinių patalpų) bendrasis grindų plotas. Į naudingąjį būsto plotą neįeina balkonų, terasų, rūsių, nešildomų lodžijų grindų plotas.

8.4. **Butas** – gyvenamojo namo dalis iš vieno ar kelių gyvenamųjų kambarių, virtuvės bei kitų patalpų, atitvarų konstrukcijomis atskirta nuo bendrojo naudojimo patalpų, kitų butų ar negyvenamųjų patalpų.

8.5. **Jauna šeima** – šeima, kurioje kiekvienas iš sutuoktinių yra ne vyresnis kaip 35 metų, taip pat šeima, kurioje motina arba tėvas vieni augina vieną ar daugiau vaikų (įvaikių) ir yra ne vyresni kaip 35 metų.

8.6. **Savivaldybės socialinio būsto fondas** – savivaldybei nuosavybės teise priklausantys, taip pat patikėjimo teise jos valdomi gyvenamieji namai, jų dalys, butai (ir kitos tinkamos gyventi patalpos), skirti nuomoti asmenims (šeimoms), turintiems teisę į socialinį būstą.

8.7. **Socialinis būstas** – nekomerciniu pagrindu, pagal Vyriausybės nustatytą nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką nuomojamos savivaldybės gyvenamosios patalpos, skirtos mažas pajamas turintiems asmenims ir šeimoms apgyvendinti pagal šio Įstatymo nustatytas sąlygas (socialinio būsto kategorijai nepriskiriamos tarnybinės gyvenamosios patalpos, bendrabučiai, nakvynės namai, gydymo ar globos (rūpybos) gyvenamosios patalpos).

8.8. **Asmenys (šeima)** – sutuoktiniai, jų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai) iki 18 metų (toliau vaikai (įvaikiai), taip pat motina arba tėvas, vieni auginantys vieną ar daugiau vaikų (įvaikių).

8.9. **Tinkamas būstas** - būstas, kuris tinka gyventi vienam asmeniui ar šeimai ir atitinka statybos bei specialiųjų normų (higienos, priešgaisrinės saugos ir kt.) reikalavimus ir kurio naudingasis plotas, tenkantis vienam šeimos nariui, yra didesnis kaip 14 kvadratinėjų metrų (ši norma netaikoma socialiniam būstui).

8.10. **Valstybės remiami būsto kreditai** – būsto kreditai, kurių gavėjams teikiama valstybės parama pagal šį Įstatymą (apmokant iš valstybės biudžeto lėšų būsto kredito draudimo įmokas ar jų dalį, teikiant subsidijas būsto kredito daliai padengti).

8.11. **Visiškas našlaitis** (toliau - **našlaitis**) – asmuo, kurio abu tėvai yra mirę arba turėtas vienintelis iš tėvų yra miręs, iki šiam asmeniui sukankant 18 metų.

8.12. **Subsidija** – būsto kredito daliai padengti teikiama šių kreditų gavėjams, atitinkantiems Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymo 4 straipsnio 1 dalies sąlygas.

8.13. **Savivaldybių nuomojamos gyvenamosios patalpos** – tai nuomojami gyvenamieji namai, jų dalys, butai (vienbučiai namai), pastatyti ar kitaip įsigyti iš savivaldybės ar valstybės biudžeto lėšų ir įstatymų nustatyta tvarka perduoti savivaldybių nuosavybėn.

VI. KLASIFIKATORIAI

9. Tyrime naudojami šie klasifikatoriai:

9.1 Lietuvos Respublikos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių klasifikatorius.

9.2. Statinių pagal tipą klasifikatorius (CC – Classification of Types of Constructions).

II. TYRIMO ATLIKIMO METODAI

I. POPULIACIJOS ELEMENTŲ APRĖPTIS

10. Tyrimo populiacijos objektas – asmenų (šeimų), turinčių teisę į socialinį būstą ar į valstybės remiamus būsto kreditus, prašymai, kuriuos registruoja ir tvarko savivaldybės. Kaip teikiami valstybės remiami būsto kreditai, kurių metinius limitus bankams pagal savivaldybės nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

11. Žemiausias geografinės aprėpties lygmuo – savivaldybė.

12. Tiriamasis laikotarpis – ataskaitiniai metai.

II. TYRIMO ATLIKIMO METODAI

13. Tyrimas – ištisinis. Naudojamas agregavimo metodas.

III. STATISTINIŲ DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

I. STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, SURINKIMO FORMOS IR BŪDAI

14. Statistinių duomenų šaltinis – statistinės ataskaitos:

14.1. Savivaldybių socialinio būsto nuomos statistinė ataskaita (GF-03). Ataskaitos forma skelbiama interneto svetainėje <http://www.stat.gov.lt>.

14.2. Valstybės paramos būstui įsigyti statistinė ataskaita (VPB-01). Ataskaitos forma skelbiama interneto svetainėje <http://www.stat.gov.lt>.

15. Ataskaita GF-03 susideda iš dviejų dalių:

15.1. Pirma dalis: asmenų (šeimų), turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, skaičius pagal patvirtintus sąrašus (jaunų šeimų, našlaičių ir likusių be tėvų globos, neįgaliųjų asmenų, bendrajame sąraše bei socialinio būsto nuomininkų, turinčių teisę į socialinio būsto sąlygų pagerinimą).

15.2. Antra dalis: asmenų (šeimų), kurioms išnuomos savivaldybių gyvenamosios patalpos, skaičius pagal sąrašus (jaunų šeimų, našlaičių ir likusių be tėvų globos, neįgaliųjų asmenų, bendrajame sąraše bei socialinio būsto nuomininkų, turinčių teisę į socialinio būsto sąlygų pagerinimą), jų išnuomotas naudingasis plotas.

16. Ataskaitoje VPB-01 nurodomas asmenų (šeimų), gavusių valstybės remiamus būsto kreditus skaičius bei jiems suteikta subsidijų suma.

17. Respondentai statistines ataskaitas pateikia paštu, faksu arba elektroniniu paštu.

18. Ataskaita GF-03 siunčiama miestų, rajonų savivaldybių atsakingiems asmenims, o VPB-01 – valstybės remiamus būsto kreditus teikiančių bankų atsakingiems asmenims.

19. Miestų ir rajonų savivaldybės parengtus suvestinius statistinius duomenis pateikia Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamentas) Statybos ir investicijų skyriui paštu, el. paštu arba faksu iki sausio 10 dienos, o bankai, kurie su Vyriausybės įgaliota institucija sudarę sutartis dėl valstybės remiamų būsto kreditų teikimo iki vasario 2 dienos el. paštu, faksu, paštu,

20. Ataskaitos surenkamos iš visų miestų ir rajonų savivaldybių ir bankų, teikiančių tais metais valstybės remiamus būsto kreditus.

II. STATISTINIŲ DUOMENŲ ĮVEDIMAS IR APDOROJIMAS

21. Statistikos departamento Statybos ir investicijų skyriaus specialistai peržiūri ar visi statistiniai duomenys pateikti, atlieka pirminę kontrolę ir įveda duomenis į pirminių duomenų bazę.

23. Statistinių duomenų įvedimo kontrolė atliekama statistinių duomenų įvedimo metu naudojant ORACLE įvedimo programą, kuri atlieka klaidų paiešką pagal kontrolės reikalavimus, parengtus programavimo darbo techninėje užduotyje. Tikrinamas loginis ryšys tarp reikšmių, aritmetinės klaidos, taip pat ieškoma praleistų reikšmių.

24. Statistiniai duomenys lyginami su ankstesniais metais. Trūkstančių statistinių ataskaitų išieškojimu užsiima Statybos ir investicijų statistikos skyrius. Dėl negautų ataskaitų, neištaisytų klaidų ar praleistų reikšmių aiškinamasi su respondentais.

25. Statistinių duomenų kokybei užtikrinti Statybos ir investicijų skyriaus specialistai atlieka pirminių duomenų bazės patikrinimą. Tikrinamas klaidų protokolas, įvestų statistinių duomenų išsamumas ir patikimumas.

26. Parengiama suvestinė statistinė informacija šalies ir apskričių lygmeniu.

27. Gauti suvestiniai rezultatai lyginami su ankstesnių metų rezultatais, skaičiuojami vidurkiai. Esant didesniems nukrypimams, aiškinamos jų kilmės priežastys, t. y. statistiniai duomenys dar kartą tikslinami su respondentais ir taisomi klaidingi įrašai.

IV. REZULTATŲ PATEIKIMAS VARTOTOJAMS

28. Statistinė informacija apie savivaldybių socialinio būsto nuomą ir valstybės remiamus būsto kreditus skelbiama pagal Statistikos departamento patvirtintą statistinės informacijos skelbimo grafiką:

28.1. Statistikos biuletenyje „Socialinio būsto nuoma ir valstybės remiami būsto kreditai“ – kiekvienų metų balandžio mėnesį pagal apskritis ir savivaldybes;

28.2. Statistikos departamento svetainėje www.stat.gov.lt;

28.3. Mėnesiniame pranešime „Lietuvos ekonominė ir socialinė raida“;

28.4. Leidinyje „Lietuvos statistikos metraštis“.

29. Statistinė informacija teikiama pagal vartotojų užklausas.
